

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ แนวหน้า ฉบับวันศุกร์ที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2562

คอลัมน์เจาะรู้เกษตรกร : อาหารปลอดภัย

ได้เข้าไปฟังการเสวนา เรื่อง “ก้าวต่อไปของเกษตรกรไทย วิฤติ หรือ โอกาส” ทาง facebook live ของ เครือข่ายเกษตรกรและอาหารปลอดภัย หรือ GAP Net ที่จัดขึ้นเมื่อเร็วๆ นี้ ที่สถาบันพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการเสวนาครั้งนี้มีการพูดถึงการทำเกษตรตามระบบ GAP หรือ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีไว้อย่างน่าสนใจ ผู้ที่พูดถึงเรื่องนี้คือ ชูศักดิ์ ชื่นประโยชน์ รองประธานกรรมการสภาหอการค้าไทย ผู้ซึ่งเป็นแกนนำในการสร้างระบบ THAIGAP

ชูศักดิ์ ชื่นประโยชน์ บอกว่า ที่ตนเองออกมาเป็นตัวตั้งตัวตีสร้างระบบ THAIGAP ทั้ง ๆ ที่ หน่วยงานราชการคือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ก็มีระบบการรับรอง GAP อยู่แล้ว ก็เนื่องมาจากการผลักดันของกระทรวงเกษตรฯ ในการที่จะให้เกษตรกรทำการผลิตตามระบบ GAP นั้น เน้นไปที่การผลิตเพื่อการส่งออก และให้เป็นมาตรฐานสมัครใจ แต่ในสิ่งที่ควรจะเป็นคือ ควรจะสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรว่า เกษตรกรควรผลิตในระบบที่ถูกต้องไม่ว่าจะส่งออก หรือไม่ก็ตาม เพราะวิธีการปฏิบัติตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี หรือ GAP นั้น ทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้ ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ผลผลิตมีคุณภาพ และที่สำคัญคือผลผลิตมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค

ชูศักดิ์ พูดถึง ออร์แกนิก หรือเกษตรอินทรีย์ว่า การจะปลูกหรือทำการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์นั้น ต้องใช้พื้นฐานของ GAP หรือการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีมาก่อน เพราะเกษตรอินทรีย์ กับ GAP มีเป้าหมายเดียวกัน คือ ผลผลิตมีความปลอดภัย เพียงแต่การผลิตแบบ GAP ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องให้ถูกต้อง และไม่มีสารตกค้างในผลผลิต ส่วนเกษตรอินทรีย์นั้น ไม่สามารถใช้สารเคมีใดๆ ได้

อย่างไรก็ตาม มีคนพูดถึงแต่ว่าเกษตรอินทรีย์ ทำให้ผู้บริโภคปลอดภัยจากยาฆ่าแมลง แต่ไม่มีใครพูดถึงว่าผลผลิตจากระบบเกษตรอินทรีย์ มีโอกาสปนเปื้อนสูง เชื้อโรคอีโคไล ซาลโมเนลล่า ถ้าตรวจพบในต่างประเทศ มีการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายกันล้มละลายเลยทีเดียวน เพราะเชื้อเหล่านี้ทำให้ผู้บริโภคเสียชีวิตได้อย่างรวดเร็ว เพียงแต่ว่าคนไทยมีภูมิต้านทานสูงกว่าฝรั่งจึงไม่ค่อยมีประเด็นเรื่องนี้ปรากฏให้เห็นนัก ในต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น ไม่มีปัญหา หรือความขัดแย้งระหว่างการผลิตโดยใช้สารเคมีกับการผลิตแบบอินทรีย์ เพราะญี่ปุ่นมีเป้าหมายเดียวกันคือ ผลผลิตต้องปลอดภัย การผลิตแบบอินทรีย์ก็ทำไป จะส่งเสริมหรือสร้างชื่อเสียงกันก็ทำเป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ของท้องถิ่นนั้นๆ ไป

การผลิตตามระบบ GAP ของญี่ปุ่น เอกชนเป็นคนทำ ราชการไม่ได้มาเกี่ยวข้อง ราชการเพียงแต่ออกกฎหมายว่าอาหารต้องปลอดภัย ส่วนการทำให้ปลอดภัยทำอย่างไรคนผลิตต้องไปจัดการเอง นั่นคือต้องมีระบบ เอกชนจึงไปสร้างระบบให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย หรือ GAP และ GAP ของญี่ปุ่น เป็น GAP ที่ใช้มาตรฐานสูงของยุโรป และทำทั้งการส่งออกและการบริโภคภายในประเทศ ใช้มาตรฐาน

เดียวกัน ญี่ปุ่นจึงไม่มีปัญหาการตลาดกับตลาดต่างประเทศ และที่น่าสนใจคือญี่ปุ่นมีมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรสูงกว่าของไทยทั้ง ๆ ที่พื้นที่ทำการเกษตรไม่มาก แต่มีการบริหารจัดการที่ดี

ย้อนกลับมาที่ GAP ของไทย ปัจจุบันยังมีปัญหาความล่าช้าของการรับรองแหล่งผลิต GAP จากทางราชการ ยกตัวอย่าง ทุเรียนที่จันทบุรี สาธารณรัฐประชาชนจีน มีความต้องการทุเรียนจากไทยปีละประมาณ 5 แสนตัน ซึ่งต้องเป็นแปลงที่ผลิตในระบบ GAP แต่ปริมาณผลผลิตทุเรียนจำนวนดังกล่าวคำนวณแล้วต้องมีพื้นที่ปลูกทุเรียนกว่า 2 แสนไร่ แต่ส่วนที่ได้การรับรอง GAP มีเพียงหลักหมื่นไร่ ส่วนที่เหลือจะอย่างไรจึงจะรับรองให้ทันในฤดูกาลนี้ถ้าไม่แก้ปัญหการรับรอง GAP ให้ได้อย่างรวดเร็วอาจจะเสียโอกาสทางการตลาดของทุเรียนไทยไปอย่างน่าเสียดาย

ชูศักดิ์ ชื่นประโยชน์ กล่าวถึง THAIGAPว่าเป็นระบบการรับรองที่เอกชนสร้างขึ้น มา โดยสภาหอการค้าไทย ร่วมกับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันพัฒนาและผลิตภัณฑ์อาหาร สวทช. GISDA สมาคมการค้าปลีกแห่งประเทศไทย ร่วมกันทำงานทั้งการพัฒนาเกษตรกร การตรวจสอบย้อนกลับ และการรับรอง เป็นมาตรฐานที่สากลยอมรับ แต่การรับรอง THAIGAP เกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่าย ไม่เหมือน Q GAP หรือ GAP ของกระทรวงเกษตรฯ ที่เกษตรกรไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

เกษตรกรคงต้องชั่งน้ำหนักดูว่าจะยอมลงทุนให้เอกชนรับรอง หรือ จะรอภาคราชการรับรองให้ ซึ่งไม่รู้ว่าจะต้องรออีกนานแค่ไหน แต่เหนือสิ่งอื่นใด เรื่องนี้กระทรวงเกษตรฯ น่าจะต้องพิจารณาระบบการรับรอง GAP ของไทยแล้วว่าจะปล่อยให้เป็นอย่างนี้ หรือต้องจับเข่าคุยกันกับภาคเอกชน และทำ GAP ให้เข้มแข็ง มาตรฐานเดียวกันทั้งการส่งออก และบริโภคภายในประเทศ และควรจะมีเพียง GAP เดียว ผู้บริโภคจะได้ไม่สับสน

แว่นขยาย